

Розділ перший

Утрата Лариси

У кімнаті пахло милом, а світло було таким яскраво-білим, що в мене боліли очі. Я міцно стискала Ларисину руку. Зрештою, я була її старшою сестрою, тому відповідала за неї. Було легко загубити її в цьому морі дітей, а ми обидві вже втратили занадто багато. Лариса поглянула на мене – і я побачила, як її губи ворухнулися, але не почула її слів поза голосінням і криками. Я нахилилася так, щоби моє вухо опинилося на одному рівні з її губами.

– Не залишай мене, – промовила вона.

Я обійняла її і ніжно погойдувала вперед-назад. Тоді прошепотіла їй на вушко нашу улюблену колискову.

Гучний плескіт налякав нас обох. У кімнаті раптом запала тиша. У центр поміж нас усіх пробралася жінка в білому й іще раз різко сплеснула руками.

– Діти, – жваво сказала вона німецькою. – Кожен із вас пройде медичний огляд.

Заплаканих дітей зіштовхнули в довгу чергу, що звивалася наче змія і займала більшу частину кімнати. Я спостерігала, як за широку білу завісу одне за одним заводили кожну дитину.

Коли черга дійшла до Лариси, її очі округлилися від переляку. Я не хотіла відпускати її, але медсестра розділила наші руки.

– Лідо, залишися зі мною.

Я стояла біля краю завіси й дивилася, як жінка змусила Ларису зняти нічну сорочку. Обличчя моєї сестри почервоніло від сорому. Коли жінка піднесла металевий інструмент до її обличчя, Лариса закричала. Я кинулася до них і спробувала вибити цю річ із рук медсестри, але вона покликала на допомогу, і мене відтягнули. Закінчивши огляд, вони наказали Ларисі стати в іншому кінці кімнати.

Коли дійшла черга до мене, я ледь помічала, що вони робили, бо не зводила очей із Лариси. Вона стояла з іще трьома дітьми. Десяткам інших наказали стояти в іншому місці.

Щойно огляд закінчився, я надягла свою нічну сорочку. Мені наказали стати в більшу групу – не з Ларисою.

– Але мені потрібно в ту групу, – сказала я медсестрі, вказуючи на Ларису, яка стояла із простягнутими руками, панічно налякана.

Губи медсестри стиснулися в тонку рівну лінію.
– Тиша.

Вона поклала руки мені на плечі й підштовхнула до більшої групи. Широко відчинилися двері. Нас вигнали в темряву ночі.

– Лідо! Не залишай мене! – закричала Лариса. Я подивилася назад на кімнату, але не побачила там сестру.

– Я знайду тебе, Ларисо! – вигукнула я. – Обіцяю. Будь сильною.

Різкий ляпас по обличчю відкинув мене на мокру холодну траву. Я підхопилася і спробувала прорватися крізь море дітей. Я мала повернутися до Лариси.

Сильні руки обхопили мене за тулуб, підняли й кинули в темряву. З металевим скреготом двері зачинилися.

* * *

Темінь.

Мені наснилося, що я лежу серед дзижчання моря бджіл. Ми погойдувалися туди-сюди, я наспівувала колискову під носа, уявляючи, ніби колишуся в маминих руках. Розплющила очі. Було так темно, що знадобилося кілька хвилин, аби звикнути.

Мене запхали в парку металеву кімнату, де тхнуло наче в брудному хліві. Було дуже душно й тісно, та ще й так смерділо, що я ледве дихала. Шок

настав, коли я зрозуміла, що ми рухаємося. І це не кімната, а вагон – для худоби. Він погойдувався туди-сюди. І це не дзижчання бджіл, а шепіт переляканих дітей і стук потяга об колію. Принаймні всі ці звуки приглушили гул війни.

– Хтось знає, куди ми їдемо?

Шепіт припинився. Одинокий тонкий голос відповів:

– Гадаю, до Німеччини.

Моє серце завмерло. Якщо мене вивезуть до Німеччини, як я знайду Ларису? Де б сестра не була, вона, мабуть, почувалася такою наляканою, такою самотньою.

Я спробувала підвестися, але через рух вагона і тьмяне світло впала навznak. Одна моя боса нога приземлилася на груди іншої дитини.

– Ой! – скрикнула вона.

– Пробач.

Було марно намагатися встояти, тож я сіла і спробувала зорієнтуватися. У напівтемряві я бачила чуби й переплетені кінцівки. Діти були збиті так щільно, що сиділи одне на одному. Щось погано пахло, і з одного кутка долинав хлюп.

– Що це там? – Я не питала когось конкретно.

– Це наш туалет, – сказала дівчина, на яку я наступила. – Відро.

Я зморщила носа. Одне відро для туалету на всіх дітей? Не дивно, що так пахло.